

«Διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς.
Η συνειδητοποίηση της ανάγκης»
Corpus, τχ.55., 12/2003, σ. 76-79

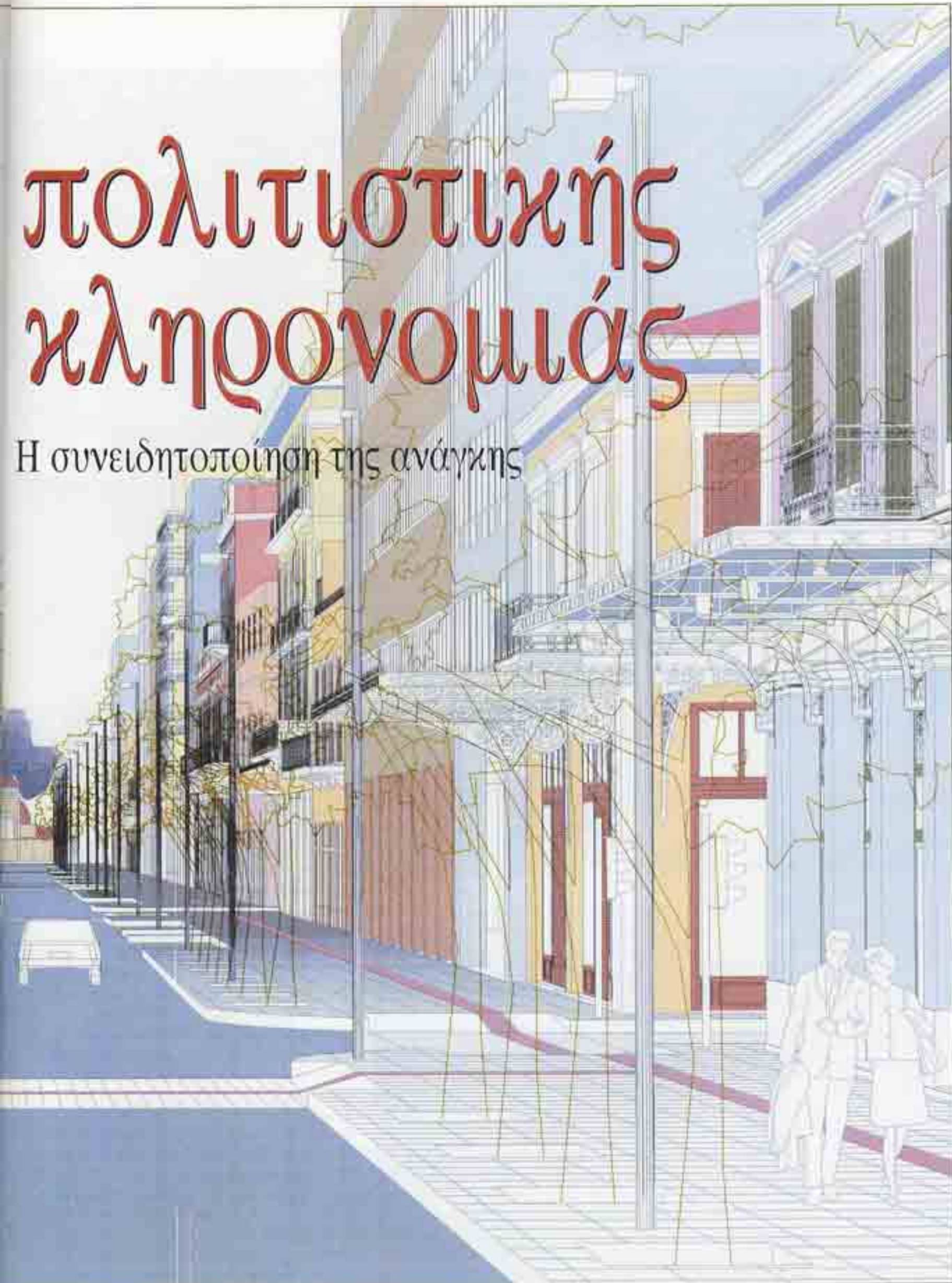
Διαχείριση

An architectural rendering of a city street. On the left, there are classical-style buildings with red facades and white window frames. In the center, a modern building with a blue and white facade is visible. The street is paved with a red and grey pattern, and there are streetlights and trees. A person is standing on the sidewalk on the left, and a car is parked on the right. The overall style is a mix of traditional and contemporary architecture.

Συνέντευξη με τον ομότιμο καθηγητή του Τμήματος
Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών,
Γιώργο Λάββα στη συνεργάτιδα του CORPUS
Μαρία Μπελογιάννη

πολιτιστικής κληρονομιάς

Η συνειδητοποίηση της ανάγκης

ΑΝΑΠΛΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΑΣ
ΑΠΟΡΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ - ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ: Ε. Α. ΧΑΡΗΣ Αρχιτέκτονας Μηχανικός
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟΥ: Α. ΔΡΑΓΙΝΑΣ - Μ. ΜΑΡΑΖΛΗ

ΣΤΙΠΕΝΔΙΟΝΟΣ 2011

Η περιοχή του Κεραμεικού όπως προκειται να διαμορφωθεί.

Μ. Μπελογιάννη: Έργα όπως αυτό της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας εγείρουν, όπως είναι φυσικό, θέμα διαχείρισης ώστε να μπορούμε να τα απολαμβάνουμε κι εμείς, αλλά και οι απόγονοί μας. Ας ξεκινήσουμε απ' αυτό, κ. καθηγητά, τι εννοούμε με τον όρο «διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς»:

Γ. Λάββας: Θα έλεγα να συζητήσουμε τι δεν είναι διαχείριση, για να πλησιάσουμε καλύτερα το θέμα. Είναι προφανές ότι διαχείριση δεν είναι να αλλοιώσουμε τα πολιτιστικά κληρονημάτων που έχουμε ή να τα φαλιδιώσουμε, να δημιουργήσουμε δηλαδή προβλήματα στην αυθεντικότητά τους. Θα πρέπει να καταλάβουμε πως είμαστε διαχειριστές, δεν είμαστε ιδιοκτήτες κι όταν διαχειρίζεσαι κάτι, αυτό σημαίνει ότι δεν το κάνεις χειρότερο από ό,τι το πήρες. Αρα, εκεί εστιάζεται η έννοια της διαχείρισης, που ξεκινά βεβαίως από τα οικονομικά ζητήματα, αλλά περνά και στον πολιτισμό. Ο

κίνδυνος που ελλοχεύει είναι οι αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας, αυτά τα πολιτιστικά περάσματα πάνω στο δακτυλίδι της Ελλάδας και της περιφέρειας κληρονομιάς, να αλλοιωθούν, να χάσουν την ακτινοβολία τους και τον μαγνητισμό που έχουν. Επομένως, όσο τα κρατήσουμε έτσι ουστά και αυθεντικά τόσο καλύτερα θα είναι για τη διαχείρισή τους.

Μ.Μ.: Θα μας ενδιέφερε να ακούσουμε κάποιες προτάσεις διαχείρισης.

Γ.Λ.: Να ξεκινήσουμε πρώτα από το ίδιο το αρχαιολογικό ντοκομημένο, το μνημείο. Θα πρέπει, λοιπόν, να μην του «λιώσουμε» την ίδια του την πόστση, όπως μας το έφτιαξε ο χρόνος. Ας πούμε για παράδειγμα, στην Ακρόπολη. Η μεγάλη πρόσθεση νέου υλικού, προκειμένου να αναστηθούν τα μνημεία και να σταθούν στον χώρο, όπως ήταν πριν, αυτομάτως αλλοιώνει το αυθεντικό. Αρα, είναι μεγάλη ευθύνη όταν βάζεις περισσότε-

ρο απ' όσο επιτρέπει το ασθεντικό μνημείο να περὶ. Διότι δεν θα είναι το κλασικό μνημείο, θα είναι το κλασικό κλασικιστικό μνημείο με την προώθηση του νέου υλικού. Κάτι άλλο τώρα. Αν διασφαλίσει ο φορέας της μνήμης, που είναι το μνημείο και φέρνει μέσα του όλη αυτή την αστινοβολία του παρελθόντος, από εκεί και πέρα μένουν οι συνθήκες του περιβάλλοντος χώρου: να το κρατήσετε, δηλαδή, μέσα σε έναν σωστό, σημαντικό, ανάλογο χώρο, που να το αναδεικνύει και όχι να το μειώνει. Άρα, ο περιβάλλον χώρος είναι ένα άλλο πρόβλημα. Από εκεί και πέρα η συντήρηση αυτών των δύο θεωρείται ευθύνη κάθε γενιάς.

M.M.: Θεωρείτε ότι η διαχείριση θα πρέπει να ασκείται από έναν ή από πιο πολλούς φορείς;

Γ.Α.: Πιστεύω πως η πολιτεία της Ελλάδας πραγματικότητας είναι η καταστολή των μνημείων. Έχουμε το Υπουργείο Πολιτισμού, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, έχουμε τους δήμους, κατά ένα ποσοστό, έχουμε τις επιτροπές των διαφόρων περιοχών, Επιδάφου, Ρόδου κλπ., παράλληλα με την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Έχουμε, δηλαδή, μια πολιτεία με συγκρότηση αρμοδιοτήτων πολλές φορές, με γραφειοκρατία αφόρητη κι όλα αυτά καταλήγουν ουσιαστικά σε βάρος του μνημείου. Νομίζω ότι, αν υπήρχε ένας φορέας, αλλά σωστά οργανωμένος και στελεχωμένος, όπως δηλαδή γίνεται σε άλλες χώρες, θα ήταν ιδανικό. Ο φορέας αυτός θα έχει την αποκλειστική ευθύνη, διότι, όταν έχεις τρεις, τέσσερις υπευθύνους, στην πραγματικότητα δεν έχεις κανέναν υπεύθυνο.

M.M.: Ποιος φορέας είναι πιο κοντά στο μνημείο;

Γ.Α.: Εξ ορισμού είναι το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο όμως θα έπρεπε να είναι πιο οργανωμένο και άριστο.

M.M.: Έχουν κατανοήσει οι Έλληνες τη σημασία της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς;

Γ.Α.: Μέχρι πριν από λίγα χρόνια η ελληνική κοινωνία, για λόγους πολλούς και ποικίλους, ήταν ασηνική η ουδέτερη. Ήλπιε αυτή η εικασθησία την οποία πραγματικά απαιτεί η διάσωση όλου αυτού του τεράστιου μνημειακού δυναμικού της χώρας. Βέβαια, αν συγκρίνουμε τη σημερινή κατάσταση με την κατάσταση που επικρατούσε πριν από 30 χρόνια, παρατηρούμε πως υπάρχει πρόοδος. Ο κόσμος τώρα διαμαρτυρείται όταν η πολιτεία δεν υιοθετεί τη δέουσα συμπεριφορά απέναντι στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους. Παλαιότερα κάναμε αγώνες ενάντια σε φορείς που δεν ήταν εικασθητικοί. Σήμερα διαμαρτυρούμαστε και εναντίον του Υπουργείου Πολιτισμού για ορισμένες επιπτώσεις, οι οποίες δεν προκαλούν καμία ωφέλεια στα μνημεία.

M.M.: Με ποιο τρόπο θα μπορέσει ο σημερινός Έλληνας να κατανοήσει τη σημασία της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς;

Γ.Α.: Αναμφίβολα με την παιδεία. Η παιδεία, όμως, είναι για τους νέους. Οι μέσες ηλικίες, που δεν έχουν γεννηθεί αυτή την παιδεία, θέλουν βοήθεια

και ενημέρωση. Τα Μέσα Μαζικές Ενημέρωσης θα ήταν ευχής έργον να μπορούσαν να συμβάλουν - και μπορούν να συμβάλουν. Εγώ δίδαχα στο πανεπιστήμιο, σε αρχαιολόγους και αρχιτέκτονες, χρόνια ολόκληρα κι ένιωθα ότι είμαστε μια μικρή μειοψηφία που τα λένε μεταξύ τους, εκτονώνονται και σταματάει εκεί το θέμα. Άλλαξα πανεπιστήμιο και σχολή, ήρθα στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μπροστά και κατορθώσαμε μια ευρύτερη εικασθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου με τα Μέσα. Νομίζω πως εδώ έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε, γιατί, αν δεν εικασθητοποιηθεί ο ενήλικος και ο ώριμος Έλληνας και δεν μετέχει ενεργά και με εσωτερική κατάραση σ' αυτά, τα παιδιά, όταν θα μεγαλώσουν, δεν θα βρουν μνημεία, διότι αυτά θα έχουν ήδη καταστραφεί. ■

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Αφορμή για τη συνέντευξη αποτέλεσε έρευνα σχετικά με το έργο της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας.

